

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU5

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar anslaget för 2022 inom utgiftsområde 27 på ca 47,8 miljarder kronor i enlighet med förslaget i budgetpropositionen. Utskottet föreslår också att riksdagen bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2022.

I betänkandet behandlar utskottet även tre yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena avstyrks.

I betänkandet finns två reservationer (C, L) och ett särskilt yttrande (V).

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:1 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Tre yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Betänkandets disposition	5
Utskottets överväganden.....	6
Statens budget inom utgiftsområde 27	9
Frågor om Europeiska unionens budget	12
Reservationer	14
1. Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (C)	14
2. Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (L)	15
Särskilt yttrande.....	16
Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (V)	16
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	17
Propositionen	17
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	17
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens anslagsförslag.....	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 27

a) Anslaget för 2022

Riksdagen anvisar anslaget för 2022 inom utgiftsområde 27 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 27 punkt 2.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2022 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2022.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:1 utgiftsområde 27 punkt 1.

2. Frågor om Europeiska unionens budget

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 28 och

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 18.

Reservation 1 (C)

Reservation 2 (L)

Stockholm den 9 december 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Martin Ådahl (C), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Björn Wiechel (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M), Robert Halef (KD) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 i de delar som gäller utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen och tre motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2021/22. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsyrkandena finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2022.

Den 1 juni och den 28 oktober 2021 överlade utskottet med statssekreterare Max Elger om EU:s årsbudget för 2022. Den 4 februari 2021 överlade utskottet med statssekreterare Max Elger om ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av EU:s budget 2019. Den 2 december 2021 informerade Europeiska revisionsrättens ledamot Eva Lindström utskottet och EU-nämnden om revisionsrättens rapport om genomförandet av EU:s budget för 2020.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen). Riksdagen har bifallit finansutskottets förslag och bestämt utgiftsramen för 2022 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen till 47 836 848 kronor (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Det är samma belopp som regeringen föreslår i budgetpropositionen.

I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslaget för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens

resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen som gäller statens budget inom utgiftsområde 27. Därefter behandlas ett antal motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2020/21. Förslagen i dessa motioner gäller frågor som rör EU:s budget.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27

Propositionen

Utgifterna under utgiftsområde 27 utgörs av Sveriges betalningar till EU-kommissionen för EU-budgeten. EU:s allmänna budget upprättas årligen inom en flerårig budgettram och den nuvarande ramen omfattar perioden 2021–2027.¹ EU-budgetens utgifter och inkomster ska vara i balans på årlig basis. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av avgifter från medlemsstaterna, vilket innebär att EU-budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning styr utgiftsnivån för utgiftsområdet. EU-budgetens utgifter delas in i betalningsbemyndiganden (betalningar) och åtagandebemyndiganden (åtaganden). Ett åtagande som görs i EU-budgeten kan leda till betalningar under det aktuella budgetåret och under kommande år, medan betalningarna motsvarar faktiska utgifter under budgetåret. Avgifterna till EU:s budget benämns EU:s egna medel och regleras i det s.k. beslutet om egna medel.² Det finns fyra typer av egna medel: traditionella egna medel, som utgörs av inkomster från den gemensamma tulltaxan, en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på icke-materialåtervunnen plast och en avgift baserad på medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI). Det nuvarande beslutet om egna medel godkändes av riksdagen i mars 2021 (prop. 2020/21:87, bet. 2020/21:FiU35, rskr. 2020/21:232). Beslutet är sedan den 1 juni 2021 ratificerat av alla EU:s medlemsstater. Sverige har en reduktion på den BNI-baserade delen av avgiften, som för perioden 2021–2027 beräknas uppgå till 777 miljoner euro i 2018 års priser.

Målet för den svenska budgetpolitiken i EU är att prioritera gemensamma utmaningar som mer effektivt hanteras på EU-nivå än av de enskilda medlemsländerna var för sig, exempelvis miljö och klimat, forskning, migration, säkerhet och att utveckla den inre marknaden. Målet innebär att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, där utgifter med ett tydligt europeiskt mervärde prioriteras. Målet innebär även att Sverige ska verka för en mer kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

Av regeringens resultatredovisning framgår bl.a. att de totala åtagandena under 2020 uppgick till 173,9 miljarder euro, inklusive ändringsbudgetar. Betalningarna uppgick till 164,1 miljarder euro, inklusive ändringsbudgetar. I den ursprungligen beslutade budgeten uppgick åtagandena till 168,7 miljarder euro och betalningarna till 153,6 miljarder euro. Under 2020 antogs nio ändringsbudgetar som sammanlagt omfattade åtaganden på 5,2 miljarder euro

¹ Förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027.

² Rådets beslut 2020/2053/EU, Euratom av den 14 december 2020 om systemet för egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom.

och betalningar på 10,5 miljarder euro. Åtta av ändringsbudgetarna hade effekt på Sveriges avgift 2020 och den nionde får effekt på avgiften 2021.

Utfallet för den svenska EU-avgiften 2020 blev 47,2 miljarder kronor, vilket är 5,2 miljarder kronor högre än vad som anvisades i statens budget för 2020. En mer utförlig redogörelse för utfallet finns i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten 2020 (skr. 2020/21:101).

EU:s årsbudget för 2021 antogs av Europaparlamentet den 18 december 2020. Årsbudgeten för 2021, exklusive ändringsbudgetar, uppgår till 164,2 miljarder euro i åtaganden och 166,1 miljarder euro i betalningar. Det innebär en minskning av åtagandena med 5 procent jämfört med den totala budgeten för 2020 och en ökning av betalningarna med 1,2 procent. Minskningen av åtagandena förklaras av att en viss anpassning av utgifterna har skett efter Storbritanniens utträde ur EU. Att betalningarna ökar jämfört med 2020, och överstiger åtagandena, kan enligt regeringen förklaras av eftersläpande betalningar från den tidigare programperioden.

Regeringen bedömer att Sveriges genomsnittliga EU-avgift under perioden 2021–2027 i stort sett kommer att ligga kvar på motsvarande nivå som andel av BNI som genomsnittsavgiften för den tidigare perioden, 2014–2020. Efter förhandlingarna om budgetramen för 2021–2027 bedömdes avgiften uppgå till 0,82 procent av BNI, vilket baserades på den prognos för den ekonomiska utvecklingen som låg till grund för förhandlingen. Nivån bedöms till följd av nuvarande prognoser bli något högre. Enligt regeringen är prognosen osäker och kan komma att ändras om tillväxttakten i de stora ekonomierna i södra Europa ökar.

Regeringen framhåller i sin bedömning av målpuppfyllelsen att det i det fortsatta arbetet med EU:s budget är av stor vikt att respektera de finansiella ramarna i den fleråriga budgetramen och verka för realistiska prognoser så att överbudgetering undviks. Regeringen bedriver tillsammans med andra budgetrestriktiva länder löpande påverkansarbete för att säkerställa god budgetering.

Regeringen bedömer att för den nya programperioden som helhet nåddes de riksdagsförankrade målen i flera avseenden. Bland annat uppnåddes budgetrestriktivitet genom att utgifterna för den gemensamma jordbrukspolitiken och för sammanhållningspolitiken minskade. Europeiskt mervärde uppnåddes bl.a. genom att 30 procent av budgeten ska användas för klimatinriktade åtgärder. Budgetrestriktivitet och återhållsamhet uppnåddes både genom att Sveriges EU-avgift som andel av BNI beräknades förbli 0,82 procent när förhandlingarna avslutades och genom att budgetens storlek anpassades med anledning av Storbritanniens EU-utträde. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att utformningen av den fleråriga budgetramen uppnår målen för utgiftsområdet.

Regeringen ser positivt på att åtagandena i 2021 års budget minskade jämfört med 2020 års budget inklusive ändringsbudgetar. Regeringen ser också positivt på att utgiftsnivån anpassats till unionens storlek och ekonomiska bas. Regeringen konstaterar att de ökade betalningarna kan

härledas från tidigare fattade politiska beslut och att vissa åtaganden leder till betalningar under senare år. Det gör att betalningsfördelningen tenderar att vara koncentrerad till sent i programperioden och de tre följande åren efter det senaste åtagandeåret.

Regeringen anför att den arbetat aktivt för omprioriteringar inom den beslutade budgeten och drivit en utgiftsrestriktiv hållning. Sverige röstade tillsammans med likasinnade länder nej till årsbudgeten för 2020, eftersom åtagandenivån bedömdes överskrida den nivå som förankrats med riksdagen inför rådets förlikning med Europaparlamentet. Eftersom årsbudgeten antas med kvalificerad majoritet antogs budgeten trots detta. Till följd av pandemin röstade regeringen under 2020 ja till flera utgiftsdrivande ändringsbudgetar eftersom ett gemensamt agerande på EU-nivå på vissa områden bedömdes vara mer effektivt än om länderna agerade var för sig. Regeringen arbetade för att åtgärderna skulle rymmas inom ramarna för den fleråriga budgetramen. Bland annat arbetade regeringen för att ett förslag från kommissionen om att höja det beslutade taket för åtaganden skulle dras tillbaka. Kommissionens förslag fick inte stöd i rådet och antogs därmed inte.

Regeringen anför vidare att Sverige har verkat för mer resultatuppföljning inom ramen för målet om effektivt användande av offentliga medel. Regeringen bedömer att målet har uppfyllts genom att Europeiska revisionsrätten och kommissionen intensifierat sitt resultatuppföljningsarbete.

Vidare framhåller regeringen att Sverige vid två tillfällen under 2020 lade ned sin röst i omröstningen i rådet. Det rörde dels frågan om ansvarsfrihet för genomförandet av 2018 års budget, dels en anslagsöverföring inom budgeten för 2020. För en mer utförlig redogörelse om detta hänvisas till regeringens skrivelse Verksamheten i Europeiska unionen under 2020 (skr. 2020/21:115).

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Målet för den svenska budgetpolitiken härrör från propositionen om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i EU som lämnades i oktober 1994 (prop. 1994/95, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67). Målet är att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU. Målet innebär även att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel. Sedan 2019 lämnar regeringen en mer utvecklad målformulering (prop. 2019/20:1 utg.omr. 27, bet. 2019/20:FiU5, rskr. 2019/20:133). Utskottet välkomnar att regeringen i budgetpropositionen lämnar en mer omfattande redogörelse för måluppfyllelsen jämfört med tidigare år.

När det gäller de redovisade resultaten för utgiftsområde 27 konstaterar utskottet att regeringen i budgetpropositionen gjort bedömningen att resultaten

inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU. Utskottet gör ingen annan bedömning.

Statens budget inom utgiftsområde 27

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslaget för 2022 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt förslaget i budgetpropositionen och bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2022.

Jämför det särskilda yttrandet (V).

Propositionen

Propositionen innehåller två förslag inom utgiftsområde 27, dels ett anslag för budgetåret 2022, dels ett bemyndigande till regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för 2022.

Anslaget inom utgiftsområde 27

Regeringen föreslår att riksdagen för 2022 anvisar ett anslag under utgiftsområde 27 på 47,8 miljarder kronor.

Anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till EU:s allmänna budget. Anslaget får även användas för eventuella krav från Europeiska kommissionen på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Regeringen beräknar att Sveriges inbetalning till EU-budgeten för 2022 kommer uppgå till ca 47,8 miljarder kronor inklusive avdrag för administrativa kostnader. Den del av EU-avgiften som baseras på inkomster från den gemensamma tulltaxan beräknas uppgå till 5,1 miljarder kronor, och den mervärdesskattebaserade delen av EU-avgiften beräknas uppgå till 7,3 miljarder kronor. Den del av EU-avgiften som beräknas på icke materialåtervunnen plast beräknas uppgå till 1,1 miljarder kronor. Den BNI-baserade delen av Sveriges EU-avgift beräknas uppgå till 34,4 miljarder kronor, vilket inkluderar den beräknade reduktionen på Sveriges EU-avgift för 2022.

Bemyndigande om att ingå ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av åtagandebemyndigandena i EU-budgeten för budgetåret 2022.

Medlemsstaternas avgifter används för att finansiera EU-budgetens betalningar under innevarande år. De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, som kan

resultera i betalningar både innevarande och kommande år. Sveriges andel av de totala bemyndigandena beräknas av regeringen uppgå till ca 3,5 procent.

Risker för annan utgiftsutveckling

Regeringen anför att det finns betydande risker för en annan utgiftsutveckling än den som förutses i prognosen. Sveriges avgift beror på EU:s faktiska utgifter och hur stor andel av dessa som Sverige ska finansiera. EU:s årsbudget beslutas först i november eller december året före budgetåret. Dessutom tillkommer ändringsbudgetar som påverkar Sveriges och andra medlemsstaters avgifter. Tidpunkten för antagandet och genomförandet av ändringsbudgetar kan även påverka Sveriges avgift ett annat år än beslutsåret. Vidare konstaterar regeringen att Sveriges andel av finansieringen av EU:s budget påverkas av hur Sveriges BNI utvecklas i förhållande till övriga medlemsstaters BNI och hur medlemsstaternas mervärdesskattebas utvecklas. Dessa delar av avgiften baseras på prognosen för den ekonomiska utvecklingen, vilket medför att den faktiska avgiften kan variera, beroende på den faktiska ekonomiska utvecklingen i medlemsstaterna. Avgiften beror också på de faktiska inkomsterna från tulluppbörden och mängden icke materialåtervunnen plast. Ytterligare en faktor som kan påverka utgiftsutvecklingen är Storbritanniens inbetalningar för de åtaganden som ingicks före utträdet. Åtagandena löper huvudsakligen fram t.o.m. 2027.

Bakgrund

EU:s årsbudget för 2022

Den 16 november 2021 kom rådet och Europaparlamentet överens om EU:s årsbudget för 2022. Enligt överenskommelsen uppgår åtagandena till 169,5 miljarder euro och betalningarna till 170,6 miljarder euro. Rådet godkände formellt budgeten den 23 november och Europaparlamentet den 24 november 2021. Vid utskottets överläggningar om EU:s årsbudget för 2022 med statssekreterare Max Elger den 1 juni och den 28 oktober 2021 fick regeringen bl.a. stöd för att, liksom tidigare år, arbeta för en så restriktiv budget som möjligt som med god marginal ryms inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen.

Ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget för 2019

Enligt artikel 319 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska Europaparlamentet, efter rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för EU-budgetens genomförande. Ansvarsprövningen genomförs varje år och baseras främst på Europeiska revisionsrättens (European Court of Auditors, ECA) årsrapport från granskningen av genomförandet av budgeten.

Vid rådet för ekonomiska och finansiella frågor i februari 2021 antogs en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten 2019. Sverige lade ned sin röst mot bakgrund av

att kommissionen inte fick en revisionsförklaring utan kritik men att förvaltningen förbättrats över tid och att en ny kommission tillträtt. Sverige lämnade även ett skriftligt uttalande till rekommendationerna eftersom rådets rekommendation inte fullt ut återspeglade revisionsrättens rapport. Europaparlamentet beviljade i april 2021 kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget 2019.

Europeiska revisionsrättens årsrapport för 2020

Den 26 oktober 2021 presenterade ECA sin årsrapport om genomförandet av EU:s budget 2020. Revisionsrätten konstaterar i rapporten att EU:s räkenskaper för budgetåret 2020 ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning. Intäkterna 2020 innehöll inte några väsentliga fel. Den uppskattade felnivån i kostnaderna uppgick dock till 2,7 procent, vilket ligger över gränsvärdet för väsentliga fel på 2 procent. Felnivån i den kategori av kostnader som klassas som högriskkostnader uppgick till 4 procent. Reglerna och stödkriterierna för denna typ av kostnader är enligt ECA ofta komplexa, vilket ökar sannolikheten för fel. Eftersom denna typ av kostnader uppgick till 59 procent anser ECA att felet är av avgörande betydelse. ECA lämnar därför, liksom för 2019, ett uttalande med avvikande mening om EU:s kostnader.

ECA rapporterar alla misstänkta fall av oegentligheter som upptäcks till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Det förekom sex sådana fall 2020, vilket är färre än 2019 då nio fall rapporterades.

ECA pekar även på att EU:s åtgärder med anledning av covid-19 kommer att ha en mycket stor inverkan på EU:s finanser och medför ett behov av ändamålsenliga kontroller av hur EU:s pengar används och om de avsedda resultaten uppnås. ECA framhåller även att medlemsstaternas användning av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) har fortsatt att vara långsammare än planerat. Vid slutet av 2020, det sista året i budgetperioden 2014–2020 hade endast 55 procent av den överenskomna finansieringen för perioden betalats ut, vilket bidragit till att öka de utestående åtagandena.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har i enlighet med finansutskottets förslag ställt sig bakom budgetpropositionens förslag till ram för utgiftsområdet (prop. 2021/22:1, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:46). Utskottet ser inget skäl att avvika från budgetpropositionen när det gäller utgiftsområde 27 och tillstyrker således regeringens förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 27. Det innebär att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till anslag för 2022. Det innebär också att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till bemyndigande om att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2022.

Frågor om Europeiska unionens budget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena. Utskottet ser inte skäl till att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandena.

Jämför reservation 1 (C) och 2 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37 framhålls att det för motionärerna är en central fråga i EU-samarbetet att medlemsstaterna har beskattningsrätten. När möjligheten att införa nya medel utvidgas ser motionärerna en risk för en glidning i den nationella suveräniteten för beskattning. Motionärerna föreslår mot denna bakgrund ett tillkännagivande till regeringen om att Sverige ska motsätta sig ytterligare åtgärder på skatteområdet inom EU.

I kommittémotion 2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 28 anförs bl.a. att det varit avgörande för motionärerna att medlen från EU:s återhämtningsfond ska vara tätt länkade till länders respekt för rättsstatens principer. Det är enligt motionärerna viktigt att följa upp och driva på för att dessa krav ska efterlevas och vara verkningsfulla. Motionärerna föreslår därför ett tillkännagivande till regeringen om att EU-medel som betalas ut från återhämtningsfonden bör åtfölja kraven på rättsstatens principer och att denna konditionalitet bör efterlevas på ett effektivt sätt.

I kommittémotion 2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 18 anförs att skattepengar inom EU måste användas effektivt på platser där de behövs mest och samtidigt måste en motprestation krävas. Bland annat måste ekonomiska bidrag i större utsträckning gå till investeringar i de fattigaste länderna i EU och projekt med tydligt europeiskt mervärde. Motionärerna föreslår mot denna bakgrund ett tillkännagivande till regeringen om det som anförs i motionen om bidrag från EU.

Bakgrund

Avgifterna till EU:s budget benämns EU:s egna medel och regleras i det s.k. beslutet om egna medel.³ Det nuvarande beslutet godkändes av riksdagen i mars 2021 (prop. 2020/21:87, bet. 2020/21:FiU35, rskr. 2020/21:232). Beslutet är sedan den 1 juni 2021 ratificerat av alla EU:s medlemsstater. I enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte den 17–21 juli 2020 ska kommissionen lägga fram förslag på nya egna medel. Utskottet har tidigare understrukit att det är kritiskt mot införandet av nya egna medel och anfört att

³ Rådets beslut 2020/2053/EU, Euratom av den 14 december 2020 om systemet för egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom.

det är emot överföring av beskattningsrätt till EU-nivå. Utskottet har även anfört att det förutsätter att regeringen återkommer till utskottet när frågan om nya egna medel aktualiseras (bet. 2020/21:FiU35, ytr. 2020/21:FiU1y).

Den s.k. villkorlighetsförordningen⁴ som antogs i december 2020 gör det möjligt att skydda EU:s budget om det konstateras överträdelser av rättsstatsprincipen i ett EU-land som påverkar eller riskerar att allvarligt påverka den sunda ekonomiska förvaltningen och skyddet av unionens ekonomiska intressen på ett tillräckligt direkt sätt. Enligt förordningen kan rådet med kvalificerad majoritet besluta om att vidta åtgärder, såsom att stoppa utbetalning av EU-medel. Förordningen gäller för alla EU-medel, även medel som anslagits genom återhämtningsinstrumentet. Utskottet har välkomnat förordningen och understrukit att villkorlighetsprincipen och beslutsordningen med kvalificerad majoritet var en avgörande del av den överenskommelse som EU-nämnden gav stöd till regeringen att ingå vid Europeiska rådets möte i juli 2020 (bet. 2020/21:FiU5).

Förordningen om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 antogs i december 2020.⁵ Utskottet höll vid ett flertal tillfällen överläggningar med regeringen om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 och har delat regeringens syn på att EU:s budget bör moderniseras genom att utgifter omfördelas till ändamålsenliga utgifter med tydligt europeiskt mervärde. Gemensamma åtgärder som säkerhet, migration, konkurrenskraft, forskning och klimatomställning bör prioriteras, medan utgifterna för jordbrukspolitiken och sammanhållningspolitiken bör minska väsentligt (bet. 2020/21:FiU5).

Utskottets ställningstagande

Den svenska restriktiva grundhållningen när det gäller EU:s budget är fast förankrad i riksdagen. I denna restriktiva grundhållning är principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning vägledande. Liksom tidigare vill utskottet framhålla att det är kritiskt mot införandet av nya egna medel och emot överföring av beskattningsrätt till EU-nivå. Utskottet förutsätter att regeringen återkommer till utskottet när frågan om nya egna medel aktualiseras. Vidare framhåller utskottet att alla medel som betalas ut via EU:s budget och återhämtningsinstrumentet omfattas av de krav på efterlevnad av rättsstatens principer som villkorlighetsförordningen ställer. Utskottet anser liksom regeringen tidigare framfört att det är viktigt att förordningen tillämpas enligt plan och blir ett effektivt verktyg. Mot bakgrund av detta ser inte utskottet skäl till att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandena, som därmed avstyrks.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten.

⁵ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/293 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

Reservationer

1. Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37 och

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 28 och

avslår motion

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 18.

Ställningstagande

Sommaren 2020 enades EU om sin nya långtidsbudget och den återhämtningsfond som är ett direkt resultat av coronapandemin. Resultatet blev inte som Centerpartiet önskade och inte heller som Sverige önskade, men det är positivt att en överenskommelse och kompromiss kunde nås av 27 medlemsländer med väldigt olika ingångar och förutsättningar.

Det är välkommet och viktigt att resurserna i återhämtningsfonden blir tydligt kopplade till de länder som drabbas särskilt hårt av pandemin och att de kommer med krav på ekonomiska och politiska reformer. Det har varit avgörande för Centerpartiet att medlen ska vara tätt länkade till länders respekt för rättsstatens principer, dvs. åtföljas av en strikt konditionalitet under vilken ett land kan bli av med sina EU-medel om principerna inte följs. Det är av stor vikt att nu följa upp och driva på för att dessa krav ska efterlevas och vara verkningsfulla.

Det finns aspekter av återhämtningsfonden och budgeten som Centerpartiet motsätter sig, däribland en utökning av EU:s förmåga att ta in egna intäkter, exempelvis genom en digital skatt på techbolag. Vi ser det inte som önskvärt eller aktuellt att lämna över vårt självbestämmande kring skattepolitiken till EU, och vi kommer att arbeta för att bevara skattepolitiken på nationell nivå när konkreta lagförslag presenteras.

2. Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (L)

av Mats Persson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L) yrkande 18 och
avslår motionerna

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37 och

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 28.

Ställningstagande

Skattepengar inom EU måste användas effektivt på platser där de behövs mest och samtidigt måste en motprestation krävas. Hela EU gynnas om alla delar av unionen växer ekonomiskt och därför måste de ekonomiska bidragen i större utsträckning gå till investeringar i de fattigaste EU-länderna. Satsningarna ska gå till projekt med tydligt europeiskt mervärde. Stöd som går till medlemsländer på nationell nivå behöver minska och det som kvarstår i ska gå direkt till regional eller lokal nivå. Det ska även vara möjligt att ge EU-stöd direkt till organisationer verksamma i civilsamhället.

Särskilt yttrande

Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (V)

Ilona Szatmari Waldau (V) anför:

Vänsterpartiet står inte bakom EU:s långtidsbudget (multiannual financial framework, MFF). Vi menar att mindre pengar ska gå till militär, gränspolitik och jordbruket som behöver ställa om till förmån för återhämtningspolitik genom sociala investeringar, grön omställning och modern infrastruktur.

Utgiftsområdet utgår från den beräknade svenska avgiften, som grundar sig på MFF och beslut fattade utanför den svenska riksdagen. Vi har därför inget annat förslag till utgiftsram.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:1 Budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 27:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2022 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2022 (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:3246 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska motsätta sig ytterligare åtgärder på skatteområdet inom EU och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU-medel som betalas ut från återhämtningsfonden bör åtfölja kraven på rättsstatens principer och att denna konditionalitet bör efterlevas på ett effektivt sätt och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3996 av Joar Forssell m.fl. (L):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bidrag från EU och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens anslagsförslag

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till anslag.

Anslag för 2022 inom utgiftsområde 27 Avgiften till
Europeiska unionen

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	47 836 848
Summa för utgiftsområdet	47 836 848